

KIRKKOPALVELUT

Kirkonpalvelijat ry:n OPINTO- JA KOULUTUSPÄIVÄT
Mikkelissä 29.06.2011

Keijo Toivanen

KIRKKONPALVELIJA HÄMMENNYSTEN KESKELLÄ

❖ Arvoristiriidat

❖ Erilaisuuden sietäminen

1. Jäsenmäärien kehitys(”pako kirkosta”)

Kirkkoon kuului jäseniä väestöstä:

- ❖ vuonna **1984 89,4 %**
- ❖ vuonna 1994 85,7 %
- ❖ vuonna 2000 85,0 %
- ❖ vuonna 2005 84,2 %
- ❖ vuonna 2008 80,6 %
- ❖ vuonna 2009 79,7 %
- ❖ vuonna **2010 78,2 %** (30.12.2010) (n. 4,2 milj.)

➤ **ENNUSTE vuonna 2030 n. 50 % väestöstä kuuluu kirkkoon**

❖ Vuonna 2010 kirkkoon liittyi 13284 henkilöä

❖ Ja kirkosta erosi 83 097 henkilöä (30.12.2010)

❖ Rippikoulun kävi 14-15-vuotiaista **83,6 %** (2009)

❖ Kasteita **79,3 %** lapsista (30.12.2010)

- ❖ Kirkosta eroaminen kasvoi runsaasti lokakuussa 2010 TV2:n esittämän homoillan jälkeen
- ❖ Eniten kirkon jättäneitä oli suurissa kaupungeissa (Helsinki, Tampere)
- ❖ Vuosina 2008 **52 203** ja 2009 **43 650** suomalaista erosi kirkosta **(2010 83 097)**

2. Seurakuntien lukumäärä

❖ vuonna 2005	562
❖ vuonna 2006	548
❖ vuonna 2007	517
❖ vuonna 2008	515
❖ vuonna 2009	466
❖ vuonna 2010	465
❖ vuonna 2011	449

- ❖ Suomessa seurakuntien väkiluku laskee, mutta eteläisellä pallonpuoliskolla kasvaa
- ❖ Mikä on kirkkomme paikka tässä kehityksessä?

3. Johtopäätöksiä

- ❖ Mikä on kipuraja?
- ❖ Mitä leikataan ja mistä on pidettävä kiinni?
- ❖ Mikä pysähdyttäisi ”paon kirkosta”?
- ❖ Miten käy kirkon talouden?
- ❖ Kirkkohallituksen kansliapäällikkö Jukka Keskitalo:
”Jos yhteiskunta ei korvaa kirkolle sen yhteiskunnallista tehtävää, edessä on jopa sen pohtiminen, onko hautausmaiden hoito jatkossa kirkon tehtävä.”
- ❖ Miksi ihmiset jättävät kirkon?

4. Muutama näkökulma

- ❖ Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija **Kimmo Ketola**:
- ❖ ”Kirkon oppiin ja arvoihin liittyvät ristiriidat nousevat jatkossakin otsikoihin”
- ❖ ”Ihmisten käsitykset ovat etääntyneet siitä, mitä kirkon ajatellaan edustavan”
- ❖ ”Ärtymystä lisää kirkon hitaus”

- ❖ ”Kirkko on muuttunut hitaammin kuin ympäröivä yhteiskunta”
- ❖ ”Kirkkokieleisyys ei ole lisääntynyt”
- ❖ ”Kirkkoon ei ole henkilökohtaista kontaktia ja kirkko ei merkitse mitään”
- ❖ ”Moniuskontoisuus on Suomessa lisääntynyt”

- ❖ ”Päälinjan kirkollinen toiminta uhkaa näivettyä”
- ❖ ”Jälkimoderniin kulttuuriin kuuluu se, että ihmiset etsiytyvät sellaisiin yhteisöihin, jotka resonoivat heidän arvojensa kanssa”(Luther-säätiö/omat jumalanpalveluskäytännöt)
- ❖ ”Kuppikuntia syntyy joka tapauksessa”
- ❖ ”Vastakkainasettelu on lisääntymässä:
liberaalit konservatiivit”

5. Mikä hämmentää?

- ❖ Jäsenkato ja seurakuntien määrän väheneminen
- ❖ Kirkon talous
- ❖ Naispappeuskysymys
- ❖ Arvoristiriidat
- ❖ Raamatuntulkintaan liittyvät eettiset kysymykset (esim. homokysymys)
- ❖ Rukous parisuhteensa rekisteröineiden kanssa ja heidän puolestaan (**Piispainkokous 9.2.2011**)
- ❖ Yhdenvertaisuus kirkon työyhteisössä
- ❖ Monikulttuurisuus
- ❖ Jne.

6. Homokysymys

❖ KIISTA:

a) Peritty ominaisuus(perinnöllisyystekijät)

VAI

b) Ympäristön ja kasvatuksen tuote(varhaislapsuuden ihmissuhteet)

❖ Raamattu torjuu homoseksuaalisuuden Jumalan luoman luonnollisen järjestyksen perversiona

❖ Jos tiede pystyy osoittamaan, että kohta **a on totta**

❖ Miten se vaikuttaa kirkon opetukseen homoudesta?

7. Yhdenvertaisuus

- ❖ **Henrietta Grönlund: Yhdenvertaisuus Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työyhteisössä(tutkimus)**
- ❖ Yhdenvertaisuuslaki 20.1.2004/21
- ❖ Tämän lain tarkoituksena on edistää ja turvata yhdenvertaisuuden toteutumista sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa lain soveltamisalaan kuuluvissa syrjintätilanteissa
- ❖ Keskeisimmät haasteet yhdenvertaisuudelle:
- ❖ **Ennakkoluulot, selkeiden sääntöjen puute, tietämättömyys olemassa olevista säännöistä,**

- ❖ sääntöjen noudattamattomuus ja valvomattomuus työyhteisöissä sekä asioiden käsittelemättömyys
- ❖ Erilaisuuteen suhtaudutaan monin paikoin ennakkoluulottomasti tai epävarmasti
- ❖ Kirkon kannat liian epäselviä, mikä on sallittua ja mikä ei (esim. piispojen lausunnot/naispappuus ja homokysymys)
- ❖ **Epärealistinen odotus**: työyhteisön oltava samanmielisten ihmisten yhteisö
- ❖ **Unohtuu**: seurakunta työyhteisö, jota sitovat työelämän säännöt ja ammatillisuuden vaatimukset

8. Arvot kirkonpalvelijan toiminnan perustana

- a) **Kirkon arvot:** Pyhän kunnioitus, vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, totuudellisuus

- b) **Kirkonpalvelijan työn eettiset periaatteet ja perusarvot:** elämän kunnioittaminen, ihmisarvon mukainen kohtelu, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, vastuullisuus, lähimmäisenrakkaus, yhteiskuntavastuu ja kutsumus
(Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet 2005)

9. Kirjallisuutta

- ❖ Henrietta Grönlund: Yhdenvertaisuus Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työyhteisössä. Suomen ev. lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2010:4
- ❖ Pastoraalinen ohje vapaamuotoisesta rukouksesta parisuhteensa rekisteröineiden kanssa ja heidän puolestaan. Piispainkokous 9.2.2011
- ❖ Elina Ekholm & Mai Salmenkangas, Puhumalla paras, ratkaisuja arjen etnisiin konflikteihin (2008)

- ❖ Kirkko 2020, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuusselonteko, Kirkkohallitus 2010
- ❖ Rakkauden lahja – Piispojen puheenvuoro perheestä, avioliitosta ja seksuaalisuudesta. 2008.
- ❖ Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet, 2005.
- ❖ Laulaja Jorma, Elämän oikea ja väärä
- ❖ Kuula Kari, Hyvä, paha ja synti – johdatus Raamatun etiikkaan, Kirjapaja 2004

HÄMMENNYSTEN KESKELLÄ???????

